

הצעת חוק לשינוי חברתי כלכלי (תיקוני חקיקה)(הגברת התחרות וטובת הצרכן), התשע"ב-2012

פרק _____ : הגבלים עסקיים

תיקון חוק
ההגבלים העסקיים
1. בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן - החוק) -

(1) סעיף 3(6) – יימחק;

(2) אחרי סעיף 30 יבוא:

"מכירת נכס בידי 30א. (א) בית הדין רשאי, בעקבות פנייה של הממונה, מונופולין להורות לבעל מונופולין למכור נכס המצוי בידו, כולו או חלקו, אם מצא, כי יש בכך כדי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בתחרות בעסקים או בציבור.

(ב) הוראות סעיף 30(ג) יחולו על סעיף זה, בשינויים המחוייבים."

(3) בסעיף 31ג, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(1ב) בית הדין רשאי, בעקבות פנייה של הממונה, להורות על מכירת נכס של חבר בקבוצת ריכוז, כולו או חלקו, אם מצא, כי יש בכך כדי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בציבור או בתחרות בעסקים בין חברי הקבוצה או בענף שבו הם פועלים, או כדי להגביר משמעותית את התחרות בין חברי הקבוצה או בענף או ליצור תנאים להגברה משמעותית של התחרות כאמור."

(4) בסעיף 44 -

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128: התשע"א, עמ' 984.

(א) ברישה, במקום "31 או 31ג(ב)" יבוא "30א, 31, 31ג(ב) או 31ג(ב1)";
(ב) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(3א) יש במתן הוראה לבעל מונופולין למכירת נכס כדי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בתחרות בעסקים או בציבור כאמור בסעיף 30א";
(ג) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) יש במתן הוראה על מכירת נכס של חבר בקבוצת ריכוז כדי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בציבור, בתחרות בעסקים בין חברי הקבוצה או בענף שבו הם פועלים, או כדי להגביר משמעותית את התחרות בין חברי הקבוצה או בענף או ליצור תנאים להגברה משמעותית של התחרות כאמור בסעיף 31ג(ב1).";

(5) אחרי סעיף 44 יבוא:

"בדיקות לגבי רמת 44א. (א) הממונה רשאי לערוך בדיקות לגבי רמת התחרות בענפים של כשלי תחרות וחסימים לתחרות, וכן רשאי הוא למסור מסקנות מנומקות של בדיקותיו ואת המלצותיו לשר שנושא הבדיקה בתחום אחריותו ולשר האוצר.

(ב) הממונה ייתן פומבי למסקנות בדיקותיו בדרך שיימצא לנכון."

2. (א) תחילתו של סעיף 3(6) לחוק, כנוסחו בסעיף 1(1) לחוק זה, ביום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013).

תחילה

(ב) תחילתו של סעיף 44א(ב) לחוק, כנוסחו בסעיף 1(5) לחוק זה, ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014)

דברי הסבר

סעיף 1 לפסקה (1)

סעיף 3(6) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן- החוק) קובע פטור גורף מהוראות פרק ב' לחוק להסדרים כובלים של בלעדיות הדדית בהפצה, כמפורט בו. אלא שפוטנציאל הנזק לתחרות ולציבור כתוצאה מהסדרי בלעדיות הדדית עליהם חל הסעיף, כמו גם תועלותיהם המסתברות של הסדרים כאמור, אינם שונים משמעותית מאשר בהסדרי בלעדיות אחרים, אשר כפופים לדיני ההסדרים הכובלים שבחוק. על כן, אין כל הצדקה להעניק להסדרי בלעדיות הדדית פטור גורף בחוק מתחולת פרק ב' לחוק. לאחר התיקון המוצע, הסדרי בלעדיות הדדית אשר יהוו הסדר כובל, יידרשו לאישור בית הדין ההגבלים העסקיים או לפטור פרטני מאת הממונה, או לפטור סוג, בדומה לכל הסדר כובל אחר. היום הסדרי הפצה בלעדיים רבים חוסים תחת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמי הפצה בלעדית), תשס"א-2001.

לפסקאות (2) (3) ו-(4)

מטרת התיקון לאפשר למערך ההגבלים העסקיים התמודדות עם בעיות ריכוזיות ענפית ותחרות פגומה בשווקים על ידי הרחבת הסעדים המבניים הקבועים בחוק. לעתים כשל תחרותי בענף מסוים קשור בטבורו במבנה שוק אשר יש בו בעל מונופולין או פועלת בו קבוצת ריכוז. ישנם מקרים, בהם יש צורך בשימוש בתרופה מבנית, אשר תוביל למבנה שוק תחרותי יותר. על כן, מוצע להסמיך את בית הדין ההגבלים עסקיים להורות לחבר בקבוצת ריכוז או לבעל מונופולין על מכירת נכסים אם הדבר נדרש כדי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בתחרות או בציבור, ובהקשר של קבוצת ריכוז, אם הדבר נדרש כדי להגביר משמעותית את התחרות.

לפסקה (5)

מטרת התיקון לאפשר לממונה לערוך בדיקות יזומות בענייני תחרות בשווקים שונים, ביוזמתו או לבקשת שר או גוף ממשלתי, לפי שיקול דעתו של הממונה, תוך שימוש במקצועיות ובידע הקיימים ברשות. הבדיקות ייערכו למטרת בחינת התחרות בשווקים שונים, לרבות לצורך הערכת תוצאותיהם של שינויים מבניים ורפורמות שבוצעו בהם. הממונה יהיה רשאי להעביר מסקנות מנומקות העולות מהבדיקות והמלצות מתאימות לשר שנושא הבדיקה בתחום אחריותו וכן לשר האוצר. נימוקי המסקנות יכללו ניתוח מפורט ככל האפשר של התשתית עליה נסמכו המסקנות, ובלבד שלא יהיה בכך כדי למנוע הגנה נאותה על מידע סודי, לרבות סודות מסחריים. כמו כן, על הממונה יהיה להביא את מסקנות הבדיקותיו כאמור לידיעת הציבור הרחב, בדרך שייקבע.

סעיף 2 לפסקה (1)

מוצע להחיל את התיקון לסעיף 3(6) לחוק ההגבלים העסקיים הקבוע בתזכיר חוק זה מיום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013), על מנת לאפשר שהות הולמת לצדדים להסדרים אשר נהנים כיום מן הפטור הגורף הקבוע בסעיף 3(6) האמור לנקוט בצעדים הנדרשים על מנת לעמוד בהוראות פרק ההסדרים הכובלים בחוק, לרבות אישור ההסדר כובל, קבלת פטור או פטור סוג או ביטול ההסדר.

לפסקה (2)

מוצע להחיל את סעיף 44א(ב) לחוק ההגבלים העסקיים הקבוע בהצעת חוק זו מיום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), על מנת לאפשר לרשות ההגבלים העסקיים שהות הולמת להיערך לבצוע הבדיקות שלמסקנותיהן היא תידרש לתת פומבי על פי סעיף 44א.